

Älvkarleby
kommun

Riktlinjer för ekonomiskt bistånd.

Antagen av: Utbildnings- och omsorgsnämnden, 2019-12-10

Senast reviderad: 2022-12-13 § 111

ÄKF-nummer:

Handläggare: Andreas Wånggren, Enhetschef IFO Vuxen & försörjningsstöd.

Innehåll

Inledning.....	1
ALLMÄNT OM UPPDRAGET.....	1
Stöd till självförsörjning	1
Pröva rätten till ekonomiskt bistånd	1
Barnrättsperspektivet.....	2
Jämlikhet och jämställdhet	2
Förutsättningar för ekonomiskt bistånd.....	2
Att stå till arbetsmarknadens förfogande.....	3
Frånvaro vid sysselsättning	4
Sjukskrivna.....	4
Utbetalning	4
Bidragsbedrägeri.....	4

Inledning

Detta dokument innehåller anvisningar för arbetet med ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen. Syftet med riktlinjerna är att säkerställa att alla individer som ansöker om ekonomiskt bistånd får en rättssäker och likriktad handläggning. En individuell prövning ska dock alltid göras och avsteg ska motiveras. Vem som får fatta vilka beslut framgår av Älvkarleby kommuns delegationsordning. Riktlinjerna är utformade i enighet med socialtjänstlagen, socialstyrelsens allmänna råd samt socialstyrelsens handbok för ekonomiskt bistånd. Riktlinjerna är även utformade så att allmänheten ska förstå vilka rättigheter och skyldigheter den enskilde har vid en ansökan om ekonomiskt bistånd.

ALLMÄNT OM UPPDRAGET

Arbetet med ekonomiskt bistånd är uppdelat i följande två delar:

- ✓ Stödja och motivera människor att finna vägar till självförsörjning.
- ✓ Pröva rätten till ekonomiskt bistånd.

Stöd till självförsörjning

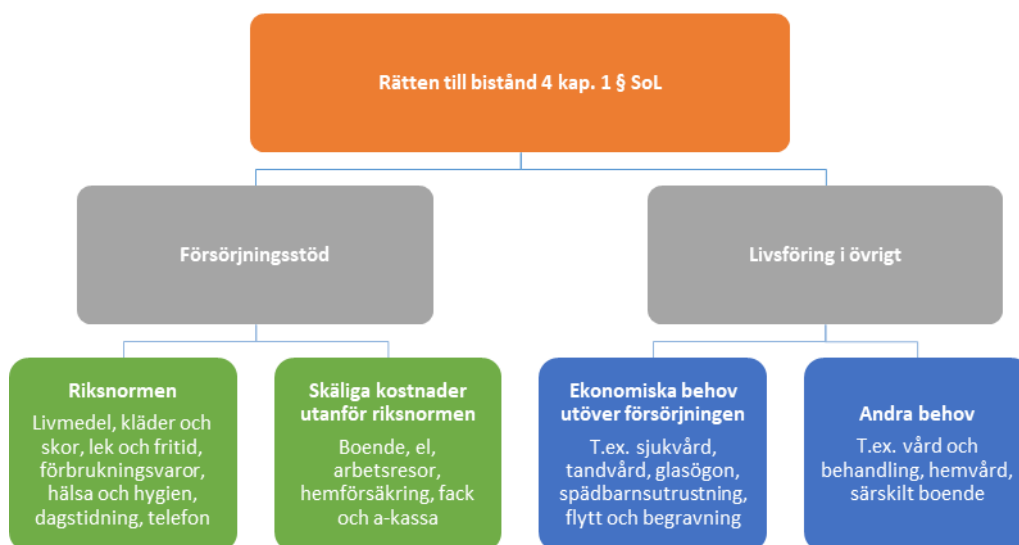
Försörjningsstödet är utformat för att möjliggöra för den enskilde att leva ett självständigt liv och till en skälig levnadsnivå. Socialtjänstens insatser ska vara utformade på ett sätt så att den enskilde så snart som möjligt kan uppnå självförsörjning. Arbetslinjen gäller vilket innebär att individens förmågor, snarare än oförmågor, är i fokus. Målet är att den enskilde ska uppnå egen försörjning genom arbete eller studier. Utgångspunkten är att människor både vill och kan ta ansvar för att nå dit. Verksamhetens främsta uppgift är därför att, genom aktiva insatser i form av motivations- och förändringsarbete skapa förutsättningar för den enskilde att ta detta ansvar. Ingen kan välja att uppbära försörjningsstöd istället för att försörja sig genom arbete om den möjligheten finns. Den som inte kan arbeta ska motiveras till arbetsrehabilitering eller att ansöka om andra ersättningar.

För att stötta människor till självförsörjning är riktlinjen att klientkontakt ska finnas i alla ärenden. Kontaktens utformning och omfattning ska vara anpassat efter klientens behov och förmågor. En aktiv ärendehandläggning och klientnära arbete innebär att en planering ska göras tillsammans med klient för att nå självförsörjning, genom upprättande av en genomförandeplan. I genomförandeplanen ska det tydligt framgå både för klienten och socialtjänsten vad som ska göras, vem som ska göra det och när.

Pröva rätten till ekonomiskt bistånd

Rätten till bistånd regleras i 4 kapitlet socialtjänstlagen. Ekonomiskt bistånd är behovsprövat bistånd som kan beviljas till den som har gjort vad som har kunnat göras för att försörja sig själv men som ändå inte kan tillgodose sina behov. Det innebär att egna medel eller andra tillgångar först och främst ska användas. Det samma gäller om förmåner som den enskilde kan ha rätt till så som bostadsbidrag och aktivitetsstöd.

Regeringen bestämmer årligen riksnormens belopp för skäliga kostnader enligt 4 kap 3§ första stycket SoL. Riksnormen varierar mellan olika åldersgrupper samt familjetyper och är uppdelad enligt följande:

Barnrättsperspektivet

Barnrättsperspektivet grundar sig i FN:s barnkonvention om barnets rättigheter som blev svensk lag den 1 januari 2020. Konventionens princip är att *barn ska respekteras*. I Sverige omfattar konventionen alla barn och ungdomar under 18 år. Konventionens fyra och grundläggande principer är att:

- ✓ Alla barn har samma rättigheter och lika värde
- ✓ Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn
- ✓ Alla barn har rätt till liv och utveckling
- ✓ Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad

Socialtjänsten i Älvkarleby kommun arbetar för att uppmärksamma barn och ungdomars situation i hushåll som uppbär försörjningsstöd. När beslut rör barn ska hänsyn till barnets bästa särskilt beaktas. I ärenden där det finns barn i familjen ska konsekvenserna för barnen alltid övervägas innan beslut fattas. En viktig aspekt för att tillämpa ett barnrättsperspektiv är att särskilt hjälpa föräldrarna att bli självförsörjande.

Jämlikhet och jämställdhet

I enlighet med 1 kap 1 § SoL ska socialtjänsten utifrån demokratiska och solidariska grunder främja människors jämlikhet i levnadsvillkor. De människor som kommer i kontakt med socialtjänsten ska behandlas på ett likvärdigt sätt. Jämställdhetsperspektivet ska ligga som grund för varje bedömning av bistånd och en målmedveten strävan är att motverka all särbehandling mellan könen. Kvinnor och män ska erbjudas en likvärdig bedömning utifrån behov och förutsättningar.

Förutsättningar för ekonomiskt bistånd

För att vara berättigad ekonomiskt bistånd ska den sökande stå till arbetsmarknadens förfogande. Personer som av sociala eller medicinska skäl är förhindrade att arbeta, har ofta behov av insatser från annan del av socialtjänsten och/eller från regionen. För att vara berättigad försörjningsstöd ska dessa personer medverka till planering och genomförande

med syfte att bli arbetsföra och/eller framställa om annan ersättning från det generella socialförsäkringssystemet. Utgångspunkten är att sjukskrivna personer som behöver försörjningsstöd ska kunna få samma insatser som andra sjukskrivna personer.

Vid sjukdom är det inte sjukdomen i sig som bedöms utan arbetsförmågan. För att arbetsoförmåga ska godkännas ska den enskilde ha ett relevant utlåtande från läkare som styrker oförmåga att arbeta eller delta i aktiviteter. Insatser ska erbjudas i samverkan med interna och externa aktörer.

För att vara berättigad försörjningsstöd ska den enskilde medverka i regionens planering i syfte att bli arbetsför. Vid långvarig eller kronisk sjukdom krävs medverkan för att erhålla ersättning ur det generella socialförsäkringssystemet.

Att stå till arbetsmarknadens förfogande

Den som är arbetslös och bedöms som arbetsför ska stå till arbetsmarknadens förfogande och aktivt söka arbete.

För att som arbetslös ha rätt till ekonomiskt bistånd ska den enskilde:

- ✓ vara anmäld som arbetssökande vid Arbetsförmedlingen
- ✓ aktivt söka arbete på egen hand, söka brett yrkesmässigt, söka arbeten varje dag och inom pendlingsavstånd. Personer utan barn ska vara beredda att flytta inom hela landet.
- ✓ följa Arbetsförmedlingens planering
- ✓ delta i aktiviteter som bidrar till att förbättra möjligheterna att bli självförsörjande
- ✓ vid behov delta i grundutbildning i svenska
- ✓ acceptera de åtgärder i övrigt som samhället ställer till förfogande för arbetslösa, dvs. delta i verksamheter som anordnas för arbetslösa inom ramen för arbetsmarknadspolitiken, t.ex. arbetsmarknadsutbildning

Krav ställs på den enskilde som saknar försörjning att söka vilket arbete som helst som hen anses kunna klara av. Det innebär även att den enskilde ska vara beredd att ta lämpliga arbeten även utanför det yrkesområde där man tidigare arbetat. Det kan även gälla tillfälliga och mindre kvalificerade arbeten än vad den enskilde tidigare har erfarenhet utav.

Socialtjänsten uppmanar även till och underlättar för flytt om det möjliggör lönearbete. Med utgångspunkt i barnets bästa och utifrån kunskapen om att barn med lönearbetande föräldrar har bättre förutsättningar än barn i bidragstagande familjer, kan det även vara motiverat för barnfamiljer att flytta för att föräldrarna långsiktigt ska kunna försörja sig genom arbete. Arbetets varaktighet och omfattning måste då övervägas, liksom konsekvenserna av en flytt för eventuella övriga familjemedlemmar, särskilt barnens.

Den som uppmanas att delta i arbetssökarverksamhet, arbetspraktik, arbetsträning eller sysselsättning ska delta i detta. Den enskilde bedöms inte uppfylla kriterierna för att stå till arbetsmarknadens förfogande, om denne till exempel inte söker arbete eller uteblir från arbetspraktik eller arbetssökarverksamhet. Det kommer då att påverka rätten till

försörjningsstöd för hela hushållet. Detsamma gäller vid frånvaro från annan aktivitet utan dokumenterat giltigt skäl.

Frånvaro vid sysselsättning

Vid frånvaro på grund av sjukdom mer än fem dagar ska sjukdomen styrkas med läkarintyg. Efter sex tillfällen med korttidsfrånvaro eller efter fyra veckors sjukskrivning ska ett rehabiliteringsarbete påbörjas. På motsvarande sätt ska sjukdom styrkas vid frånvaro för vård av sjukt barn. Skriftlig dokumentation ska alltid uppvisas beträffande besök hos läkare eller myndighet som hindrar deltagande i arbetssökarverksamheten.

Den som studerar Svenska för invandrare (SFI) efter etableringsperioden, då etableringsersättning erhålls, betraktas som arbetssökande. Svenskstudierna är i dessa fall en av flera möjliga insatser för att öka den enskildes möjligheter till anställning. Samma krav på motprestationer ska ställas som för arbetssökande i övrigt enligt ovan och den som studerar SFI ska redogöra närvaron genom närvarorapport.

Förekommer enstaka ogiltig frånvaro, reduceras försörjningsstödet för motsvarande dag. Förekommer ogiltig frånvaro i en högre utsträckning bedöms man inte längre delta i den planeringen som syftar till att självförsörjning ska uppnås och man uppfyller då inte längre förutsättningarna för att beviljas ekonomiskt bistånd.

Sjukskrivna

För att arbetsförmåga vid sjukdom ska godkännas ska en person ha ett relevant läkarutlåtande som styrker oförmåga att arbeta eller delta i arbetssökaraktiviteter, helt eller delvis. Arbetssökande som är sjuka ska, om det utifrån medicinsk utredning bedöms lämpligt, motiveras att ta emot rehabiliterande insatser eller till att ansöka om andra ersättningar. Om läkare bedömer att personens arbetsförmåga är varaktigt nedsatt på grund av sjukdom ska ansökan om annan ersättning göras.

Arbetssökande som är sjukskrivna på deltid ska stå till arbetsmarknadens förfogande övrig tid. Om det är uppenbart att den enskilde saknar arbetsförmåga av sociala, psykiska eller fysiska skäl kan ekonomiskt bistånd beviljas utan läkarintyg i väntan på läkartid.

Utbetalning

Ekonomiskt bistånd ansöker man vanligtvis om månadsvis. I de fall bistånd beviljas så betalas det ut den 27:e varje månad. Det förutsätter dock att ansökan inkommit i tid, vilket innebär tio arbetsdagar tidigare. Ekonomiskt bistånd kan inte ansökas retroaktivt för passerade månader eftersom behovet då bedöms ha tillgodosetts på annat sätt. Avslagsbeslut om ekonomiskt bistånd är möjligt att överklaga till Förvaltningsrätten.

Bidragsbedrägeri

Om felaktig utbetalning skett eller risk för felaktig utbetalning förelegat på grund av vad som förefaller vara en brottslig handling från den sökandes sida görs en polisanmälan. Detta gäller t.ex. då en enskild har lämnat oriktiga uppgifter om inkomster.